

KUNGL. INGENJÖRSVETENSKAPSAKADEMIEN

2017 04 12

ORIGINAL

Miljö- och energidepartementet
Energienheten
Dnr: M2017/00026/Ee

REMISSVAR

Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi (SOU 2017:02)

Kungliga Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) har tagit del av rubricerat ärende och vill härmed framföra följande.

Energikommissionens rapport är välskriven och mycket innehållsrik. IVA instämmer i mycket av beskrivningarna om läget på elmarknaden och de utmaningar vi står inför. IVA väljer att kommentera följande frågeställningar:

- Förlängningen av elcertifikatsystemet med nuvarande utformning och målsättningen att Sverige ska vara en nettoexportör av el.
- Leveranssäkerheten i elsystemet.
- Konsekvensanalysen av kostnaderna för förslagen.
- Kontinuerlig uppföljning av utvecklingen.

IVA ifrågasätter en förlängning av elcertifikatsystemet med nuvarande utformning och målsättningen att Sverige ska vara en nettoexportör av el

Det är viktigt med ett samarbete med omkringliggande länder för att öka möjligheterna att integrera mer icke planerbar elproduktion och samtidigt upprätthålla leveranssäkerheten i systemet. Men det bör inte vara ett självändamål att uppnå en viss nettoexport. Det finns en risk att svensk export av tillfälliga överskott från en omfattande produktion av vind- och solkraft tidsmässigt sammanfaller med perioder då de tilltänkta importländerna också har problem med överskott från samma typ av produktion.

Sverige har idag elöverskott och det finns inget skäl att med ett förlängt elcertifikatsystem bidra till ytterligare investeringar i elproduktion som inte efterfrågas av marknaden. Det kraftslag som idag vid nyproduktion har lägst kostnader per kilowattimme är vindkraft och det är troligt att en förlängning av elcertifikatsystemet i första hand kommer leda till att det byggs mer vindkraft. Frågeställningen inkluderar även förslaget om att slopa

anslutningsavgiften på havsbaserad vindkraft. Ska elcertifikatssystemet förlängas bör det utformas så att ersättningen bättre följer behovet av el, och därmed också stimulerar till mer reglerbar kraft, till exempel elproduktion från biobränslen. Nuvarande system ger samma ersättning även när efterfrågan på el är låg.

Enligt övergripande beräkningar som IVA har låtit göra inom IVA:s projekt Vägval el. kan det leda till en situation där vi periodvis har ett överskott och blir tvungna att exportera el till mycket låga priser, medan vi blir beroende av att kunna importera el i bristsituationer då elpriset är betydligt högre. Det är ingen effektiv hushållning med resurser och gagnar inte en uthållig elmarknad, vare sig ekonomiskt eller miljömässigt eftersom vi genom ett stödsystem finansierat av svenska elkonsumenter kommer att producera el som ingen efterfrågar.

Skilj på frågeställningarna kring nationell elförsörjning och klimatpolitik. Om priset på koldioxid blir tillräckligt högt, skulle det driva investeringar i förnybar el i Sverige genom en efterfrågan från kontinenten. Det skulle vara rätt drivkrafter för en nettoexport av el från Sverige. Subventioner av förnybar kraft i Sverige och andra länder påverkar priset på utsläppsrätter i fel riktning.

Samlad bedömning av leveranssäkerheten i elsystemet saknas

Den omställning som nu sker och som förstärks genom en förlängning av elcertifikatsystemet, kommer att påverka leveranssäkerheten i elsystemet. Primärt kommer det påverka förutsättningarna att upprätthålla effektbalansen men kan också inverka negativt på överföringskapaciteten i elnäten och kvaliteten på den el som levereras.

Det saknas en övergripande diskussion om hur leveranssäkerheten ska kunna säkerställas på längre sikt, samt vilka drivkrafter som krävs för att olika åtgärder ska komma till stånd.

Konsekvensanalysen belyser inte den totala kostnadsbilden för förslagen.

I konsekvensanalysen görs inga försök att bedöma de samlade samhällsekonomiska kostnaderna, eller om man möjligen bedömer att det leder till intäkter, för vad en förlängning av elcertifikatsystemet kommer att innebära.

Om en förlängning av elcertifikatsystemet leder till att det byggs ny icke-planerbar kraftproduktion som inte behövs, på bekostnad av att befintliga, reglerbara kraftslag stängs, är det en samhällskostnad som bör belysas tydligare. På motsvarande sätt bör det underbyggas bättre i det fall det kan anses vara samhällsekonomiskt lönsamt.

Kontinuerlig uppföljning

Det sker en snabb teknikutveckling och förutsättningarna förändras ständigt. Därför är det positivt att det inrättas en genomförande grupp med politiker som kontinuerligt följer upp överenskommelsen, och att myndigheterna kontinuerligt följer upp utvecklingen på elmarknaden, inklusive kontrollstationer vart 4:e år.

IVA har genom sitt projekt Vägval El haft en förtroendefull dialog med ledamöter och representanter för Energikommisionen. Även fortsättningsvis kommer IVA givetvis att engagera sig i energifrågorna och ser fram mot en nära dialog med den genomförandegrupp som föreslås i betänkandet.

Ärendets hantering

Ärendet har handlagts av **Karin Byman**, sekreterare för IVAs avdelning för Elektroteknik. Yttrandet har utarbetats med hjälp av följande ledamöter; **Lennart Fredenberg**, ledamot av IVAs Avdelning för Maskinteknik; **Karl Bergman, Filip Johnsson, Magnus Olofsson, Birgitta Resvik** och **Lennart Billfalk** ledamöter av IVAs avdelning för Elektroteknik samt **Per Kågeson**, ledamot av IVAs avdelning för Ekonomi.

Stockholm den 12 april 2017

Björn O. Nilsson
Verkställande direktör

IVAs remissvar

Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är en fristående akademi med uppgift att till nytta för samhället främja tekniska och ekonomiska vetenskaper samt näringslivets utveckling. I samarbete med näringsliv och högskola initierar och förslår IVA åtgärder som stärker Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft. För mer information om IVA och IVAs projekt, se IVAs webbplats: www.iva.se.